Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII. Ч. 74. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, SATURDAY, APRIL 17, 1954 ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 74. VOL. LXII.

РІДЖВЕЙ ПРОТИ НОВОЇ ОБОРОННОЇ ПОЛІТИКИ

МАСОВА ВІДПЛАТА ВИКЛИКАЄ ПОБОЮВАННЯ ЕВРОПЕЙСЬКИХ СОЮЗНИКІВ; ВІН ПРОТИ ЗМЕНШЕННЯ НАЗЕМНОГО ВІЙСЬКА

Вашингтон. — Шеф штабу армії генерал Метью Б. Ріджвей недавно остерігав Конгрес, що нова оборонна політика, яка основується на негайній масовій відплаті агресорові, викликує побоювання в европейських союзників, щоб несподівано не прийшло до нової світової війни. Ці зізнання складав Ріджвей перед Конгресовою Комісією видатків ще 8 і 9 лютого, але їх аж тепер опублікували. Ріджвей заявив, що він проти того великого зменшення наземних військ, яке плянується в зв'язку з новим поглядом на оборонну політику ЗДА. Це зменшення захитає рівновагу між оборонними силами ЗДА і Совєтів, які збільшують свої наземні війська. Ріджвей заявив, що говорення про негайну відплату летунськими силами викликає страх в деяких европейських країнах, бо вони бачать, що ЗДА розбудовують тільки свої летунські сили і атомову та водневу бомби, а занедбують розбудову наземних сил. Секретар армії домагався на наземні війська 10,000,000,000 долярів, але цю суму зменшено до 8,200,000,000 долярів. Внаслідок цього в найближчому фінансовому році мають зменшити число наземних військ з 1,407,000 вояків до 1,164,000. Генерал Ріджвей додав, що хоч зменшено число наземних військ, то американські зобов'язання супроти европейських союзників залишаються такі самі. Він казав, що після здійснення редукції наземних військ зменшиться оборонна сила ЗДА. Конгресмен Л. Ф. Сайкес запитував Ріджвея, чи нова зброя зможе надолужити зменшене число наземних військ. Він також казав, що нова зброя находиться ще в стані продукції і випробування, і тому уряд „грає" з небезпекою країни, коли одночасно зменшує армію. Секретар оборони Стівенс заявив, що в цьому випадку не можна говорити про „гру", тільки треба б сказати, що в цій новій оборонній політиці находиться „елемент риску". Конгресмен Джералд Р. Форд запитував Ріджвея, чи це можливе, щоб американські військові сили не зменшилися в Кореї, хоч звідтам забирають дві дивізії ЗДА. Ріджвей відповів, що важко відповісти на цей запит, не знаючи докладно, що розумів під цією заявою секретар оборони Вилсон, але на його думку 8 армія буде мати меншу бойову силу, коли з Кореї виїдуть дві американські дивізії.

Адмірал Радфорд підкреслює різнородність американської оборони

Вашингтон. — Голова Об'єднаних Шефів Штабу адміністрації Артур Радфорд заявив, на Сенатській Комісії Закордонних Відносин, що оборонний плян країни не полягає лише в тому, щоб на атаку ворога відповісти масовою протиатакою атомовою зброєю. ЗДА приготовляють оборону при допомозі всіх родів зброї, бо вони були б в'язнем своєї власної доктрини, коли б обмежувалися тільки на летунстві та атомовій зброї. „Це невірно твердити, що ми задумуємо послуговуватися тільки однією зброєю — казав Радфорд, — одним родом війська, або думаємо вести тільки один рід війни". Він вияснив, що ЗДА приготовляються на те, що совєтська загроза триватиме довший час, і тому не тільки розбудовують модне летунство, фльоту та нову зброю, але й вишколюють наземні війська, які можна б було легко перекидати на потрібні воєнні терени. Радфорд заявив, що оборона ЗДА тісно зв'язана з обороною вільного світу. „З огляду на наші широкі промислові можливості, технологічну здібність і обмежену людську силу, — сказав адмірал — ми повинні спричинитися до спільної оборони продукції як технічної зброї та військового виряду а також модерно вишколеними людськими резервами". Інші вільні держави — зазначив адмірал — повинні подбати для своєї власної оборони про створення ядра оборонних наземних військ та про свої летунські й моряькі сили.

Протилетунська оборона ґарантує безпеку міст

Вашингтон. — Голова Конгресової Комісії Збройних Сил Дюї Шорт заявив, що протилетунська оборона ЗДА така сильна, що „глупістю" було б говорити про потребу евакуації великих міст під час ворожого летунського налету. Континентальна оборона поліпшується з кожним днем, і вона вже тепер всилі не допустити ворожі літаки на територію країни. „Це було б катастрофою пробувати евакувати загрожені місцевості, казав Шорт, і нам залишається тільки одне: стримати ворога перед кордонами нашої країни". Шорт склав цю заяву після закритого засідання Комісії, на якій представники Летунства зізнавали про протилетунську оборону країни. — Як заявили представники фльоти, науковцям передано домагання виготовити оборонну зброю проти мін, якими ворог міг би заблькувати порти ЗДА, доставивши їх підводними човнами. Про ці міни зізнавав в Конгресі голова Корабельного Бюра контрадмірал Вилсон Д. Леґет. Справу оборони проти цих мін вивчає окрема стація на Флориді.

Таємне схоплення в Західньому Берліні

Берлін. — Велику сензацію викликало схоплення двох людей в Західньому Берліні — російського еміґранта д-ра Олександра Трухновіча й німця Гайнца Ґлеске. Трухновіч, член Народно-Трудового Союзу, був головою „Комітету Допомоги Російським Втікачам", який займався головно дезертирами з совєтської армії, що втікали до Західнього Берліну. Гайнц Ґлеске був головою районозого „Гаймкерерфербанду" — організації німецьких репатріянтів. Обидві організації співпрацювали і названі діячі стояли у постійному взаємному контакті. Трухновіч відвідав Ґлеске у вівторок пополудні. Сусідки оповідали потім, що бачили, як кілька осіб між ними дві жінки, вийшли з помешкання Ґлеске і якісь два чоловіки вели під руку Трухновіча. При цьому одна жінка пояснила, що Трухновіч захворів і його везуть до шпиталю. Трухновіч мав 60 років і його — як пишуть газети — затруїли якимсь напитком або впорсненням. Останній, що вийшов з помешкання, був сам Ґлеске, який ніс під пахою коц. Здогадуються, що тим коцом накрили в авті Трухновіча і забрані у нього документи. У Східньому Берліні появився комунікат, що Трухновіч сам зголосився до комуністів і передав їм багато документів та прізвищ „американських аґентів". Не виключене також, що на совєтській службі був Ґлеске. Група людей, що її бачили сусіди в кам'яниці, де жив Ґлеске, сіла до авта, яке стояло перед домом, і виїхали до східньої частини Берліну.

Критична ситуація фортеці Дієнбієнфу

Комуністичні війська підсунулись вже тільки на 2,400 стіп до самого серця обложеної фортеці Дієнбієнфу у північно-західньому кутку Індо-Китаю. Під охороною ночі комуністам удалося підкопатись на вузькій смужці поміж фортами і підсунути туди велику скількість вибухового матеріялу. Довівши його до вибуху, комуністи врізалися клином поміж форти і розірвали безпосередню сполуку між ними. Вправді оборонцям вдалося контратаками відзискати частину втраченого терену, але здебільша комуністи панують на здобутому обширі. Часописи повідомляють, що Дієнбієнфу опинилось в найкритичнішій ситуації від часу, коли з початком березня ц. р. комуністи повели масовий наступ на фортецю, обложивши її 30-тисячним військом із сильною артилерією, що її дістали з комуністичного Китаю.

В'єтнам матиме 200,000 новобранців

Сайґон. — Тут проголошено офіційно, що внаслідок мобілізації п'ятьох річників, уряд В'єтнаму в Індо-Китаї матиме коло 200,000 новобранців. — В'єтнамський прем'єр Буу Лок заявив, що вже тепер коло пів мільйона в'єтнамців бере участь у збройній боротьбі проти комуністів. Ця цифра складається з 230,000 реґулярної армії, 215,000 парамілітарного війська і 105,000 французького експедиційного Корпусу. 4,700 в'єтнамців беруть участь в геройській обороні фортеці Дієнбієнфу, а також більше як половина парашутистів, що їх французи скинули на допомогу оборонцям фортеці, є в'єтнамці.

ДОЛЛЕС ВДОВОЛЕНИЙ ВИСЛІДАМИ ПОДОРОЖІ ДО ЕВРОПИ

ВВАЖАЄ, ЩО ОПАНУВАННЯ КИТАЮ КОМУНІСТАМИ БУЛО ВЕЛИКИМ НЕЩАСТЯМ І БУЛО Б ЩЕ БІЛЬШИМ, КОЛИ Б ПОШИРИЛОСЬ НА ДАЛЬШІ МІЛЬЙОНИ НАРОДУ

„Я вернувся дуже вдоволений вислідами моєї подорожі!" — заявив державний секретар Дж. Ф. Доллес, вернувшись в четвер пополудні з останньої своєї подорожі до Англії і Франції. Він склав коротку офіційну заяву, пояснюючи, що його подорож викликала критична ситуація в Індо - Китаї і небезпека, що виринула для життьових інтересів багатьох країн у південно - східній Азії і на Тихому Океані. У тих країнах є заінтересовані також французька Унія і Британський Комменвелт. Втрата китайського суходолу в користь комунізму була великим нещастям. Те нещастя ще збільшилось би, коли б втрачено дальші мільйони народу, великі економічні джерела й стратеґічні позиції, репрезентовані південно - східньою Азією і островами Тихого Океану. Дж. Ф. Доллес вірить, що можна оминути ту втрату без поширення індо - китайської війни, якщо вільні народи, зацікавлені в отому обширі, об'єднаються в твердій постанові зберегти там мир і свободу. Державний секретар впевняє, що знайшов у Лондоні й Парижі повне зрозуміння для того становища. Він покликався теж на прихильні відгуки з Сіяму і Філіппін. Ця єдність, що її далі оформлюється, викаже знову силу вільного світу, яка „повинна спонукати комуністів до приборкання своїх надмірних амбіцій запанувати над ще одним великим куснем ґльобу". „Женевська конференція, яка розпочинається за тиждень від найближчого понеділка, буде іспитом. Я більше, як колинебудь — казав Доллес — переконаний, що коли вільний світ буде стояти твердо на своїх позиціях, то Женевська конференція посуне справу свободи у південно - східній Азії і на Тихому океані і забезпечить ту свободу миром і справедливістю". Дж. Ф. Доллес прилетів із Парижу безпосередньо до Сиракюз, Н. Й., де переведе Великодні свята. В понеділок він поїде до Оґусти, в стейті Джорджія, скласти докладний звіт президентові Айзенгаверові, після чого вернеться до Вашинґтону. Найближчий тиждень буде присвячений підготовою до конференції Ради НАТО в Парижі, що попередить Женевську конференцію, і до самої Женевської конференції.

Гомфрі вірить, що податкові знижки оживлять економіку ЗДА

Вашингтон. — Секретар скарбу Джордж М. Гомфрі вважає, що треба приспішити прийняття податкового закону, бо він оживить економіку країни. „Коли запропонований урядом податковий закон прийме Конґрес, то підприємці відкриють негайно тисячі нових варстатів праці — і настане поширення господарства країни. Американський нарід дістане 7,400,000,000 долярів, бо на таку суму зменшаться податки." Гомфрі заперечує твердження демократів, що з нового податкового податку скористають тільки багаті податковці, бо податки будуть зменшені всім категоріям податковців. Секретар скарбу згадує такі урядові кроки до покращання господарськогоо положення країни: зменшення податків, будівельна програма, контроля валюти і державних боргів, видатки на будову шляхів. Це все, на думку Гомфрі, приведе ЗДА до ще вищого добробуту, збільшить продукцію і зменшить безробіття.

Атомові таємниці, що їх видали шпигуни Совєтам

Вашингтон. — У зв'язку з аферою д-ра Опенгаймера пригадують, які таємниці про атомову енерґію викрали шпигуни в ЗДА та передали Совєтам. Від 1943 до 1946 року не було такої атомової таємниці, якої не знали б Совєти від своїх шпигунів, що „працювали" в ЗДА. Так заявила Конґресова Комісія Атомової Енерґії. Внаслідок цього Совєти приспішили продукцію атомової бомби принаймні на 18 місяців. Тепер їхні науковці та чужі зрадники, які до них втікають, можуть вести далі продукцію атомової та водневої бомби. Совєти дістали від шпигунів у ЗДА: 1. Теоретичні відомості та потрібні до них рисунки про продукцію двох типів бомб (одну з них скинено на Гірошіму); 2. Початкові відомості про продукцію водневої бомби. 3. Повні відомості про продукцію урану 235. 4. Теоретичні інформації про продукцію плютонію (другого вибухового матеріялу побіч урану 235).

Поглиблюється розлам в Партії Праці

Лондон. — Розлам в опозиційній англійській Партії Праці поглибився після того, як лідер її лівого крила, Аневрін Бівен, зрікся членства в т. зв. тайному кабінеті, що був фактично парляментарним проводом тієї опозиції. Бівен подав, як причину резиґнації, розбіжність з теперішнім проводом Партії Праці в трьох основних точках англійської закордонної політики: 1) німецьке дозброєння, 2) згода з ЗДА на створення пакту безпеки в південно-східній Азії і 3) справа пакту Оборонної Спільноти. В усіх цих справах офіційний провід Лейбур Партії підтримує уряд Черчила, зате Бівен гостро виступає проти них, йдучи по лінії крайнього угодівства супроти російських та китайських комуністів і „невтральности" у спорі ЗДА — СССР. Міністер Іден заявив у відповідь на останній виступ Бівена: „Нема у світі іншого уряду, який так загрожував би інтересам Англії, як комуністичний Китай".

У Женеві відбувається конференція чотирьох, а не п'ятьох держав

ЗДА, Англія і Франція офіційною нотою спростували твердження совєтської преси, начебто Женевська конференція, що починається 26 ц. м., буде конференцією 5-х великодержав, включно з комуністичним Китаєм. В ноті пригадується виразно хід справи на Берлінській конференції: пропозицію Молотова відбути в Женеві „конференцію 5-х" рішуче відкинули три західні альянти, після чого Молотов погодився, щоб конференцію скликали тільки 4 альянти, запрошуючи туди інших її учасників. Совєтська преса свідомо пляновою кампанією намагається переконати, наче то комуністичний Китай буде в Женеві цілком рівнорядним партнером і через те дістав посереднє міжнародне визнання. Москва — коментує західня преса — фальшивим представленням справи старається викликати в Пейпінґу враження повної перемоги Молотова в Берліні.

Айзенгавер вдоволений з осягів свого урядування

Оґеста, Джорджія. — Президент Айзенгавер заявив, що він є вдоволений з осягів свого 15-місячного урядування на пості президента ЗДА. Цю заяву склав президент у листі до заступника секретаря оборони Роджера М. Кайса, який зрезиґнує з свого становища з днем 1 травня і вертається на своє давніше становище в фірмі Дженерал Моторс. У цьому листі, який опубліковано в пресі, Айзенгавер написав, що „він не може не бути підбадьорений своїми успіхами, коли з віддалі 15 місяців може їх належно оцінити". Президент висловив жаль, що Кайс залишає своє дотеперішнє становище.

Департамент оборони перевірює своїх урядовців

Вашингтон. — Департамент оборони дбайливо перевіряє свій військовий і цивільний персонал, щоб встановити, чи між службовиками немає непевних елементів. Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон заявив, що він наказав нову перевірку після випадку з д-ром Дж. Робертом Опенгаймером, якого усунено з посту дорадника Комісії Атомової Енерґії. Вилсон сказав журналістам, що він любить людей, які помилилися і опісля визнали свої помилки, але додав, що такі люди повинні працювати деінде, а не в військових установах. Секретар оборони заявив, що Дослідний Уряд в Пентаґоні розв'язано, і тим самим звільнено всіх непевних співробітників, яких перевірять перед поновним прийняттям. Опенгаймер заперечує, що він був комуністом.

Всіх колишніх міністрів Єгипту позбавлено громадянських прав

Каїро. — Всіх колишніх міністрів, членів уряду за час від 1942 до 1952 року, позбавлено права впродовж десяти років посідати керівні становища в політичних радах, організаціях і союзах. Таким чином виключено з активного політичного життя Єгипту коло 50 найчільніших політичних діячів з різних політичних партій. У мотивах до цього декрету, що його видала Революційна Рада, як керівний політичний орган, сказано, що члени єгипетських урядів за 10 років до перевороту, внаслідок якого скинено короля Фарука, є відповідальні за тодішню корупцію в публічному житті, або за диктаторський режим Фарука, і тому не можна допустити їх знову до участи в новому режимі. Отже, всі вони не входять під увагу, як кандидати на членів дорадчої Ради, що її має покликати Революційна Рада, на перехідний час перед поворотом Єгипту до нормальної конституційно - демократичної системи правління. Проголошення цього декрету — як пояснюють газетні коментарі — є новою перемогою полковника Нассера, найповажнішого суперника генерала Наґіба в боротьбі за владу в Єгипті: цей останній проголосив був уже календарні терміни, коли буде привернений конституційний режим із дозволом на існування всім давнім партіям, але наслідком різкого спротиву полк. Нассера та його прихильників це рішення Революційної Ради було відкликане.

Бідо наполягає на вирішення найважливішої для Франції справи

Париж. — Французький міністер закордонних справ Жорж Бідо заповів, що на найближчому засіданні ради міністрів зробить внесок, щоб визначити термін подання до парляменту на ратифікацію західньо-европейського пакту Оборонної Спільноти. На 25 травня він пропонує призначити початок великої парляментарної дебати над тим пактом, а до 18 травня оформити остаточно три головні передумови, що їх визначено для ратифікації: 1) затіснення зв'язків з Англією — це вже доконано найновішим пактом, 2) ґарантії від ЗДА — Доллес буцімто обіцяв проголосити їх, якщо буде визначена дата подання пакту Оборонної Спільноти для ратифікації парляментові, і 3) порозуміння з Німеччиною в справі Заршини. Щодо цієї останньої справи, то делеґати Німеччини і Франції мають продовжувати наради, а крім цього Бідо і Аденауер погодилися на нову зустріч у цій справі. Прихильників генерала Де Голя, опозиційних до пакту Оборонної Спільноти, не задовольняє остання умова з Англією і вони заповіли боротьбу проти його ратифікації.

Продавці сподіваються, що 1954 рік буде кращий за 1953-й

Ню Йорк, Н. Й. — Представники Крайового Товариства Роздрібних Продавців, заявляють, що, на основі дотеперішнього руху в торгівлі, треба припускати, що 1954 рік буде кращий від попереднього, 1953 року. Ці свої сподівання продавці основують на даних 200 великих крамниць з різних міст країни. Найкраще розходяться жіночі мануфактурні товари та дитячий одяг. Щоб підтримати високий рівень торгівлі, роздрібні продавці вирішили підсилити рекляму та інформацію. Плянується також збільшити кваліфіковані сили помічних продавців. Впродовж цього року збільшилися прибутки 52% крамниць. 42% власників крамниць передбачають збільшення прибутків у 1954 році, а решта думає мати той самий прибуток, що й попереднього року.

„А ВЖЕ ВЕСНА ВОСКРЕСЛА..."

Серед свіжої зелені і ранніх цвітів обходить завтра християнський світ Свято Великодня за новим стилем. Українці і ті народи, що задержують ще старий стиль, обходитимуть ного за тиждень. На фото: мати з дочкою серед розцвілих вишень в нюарському Бренч Брук парку. В далині видно катедру св. Патрика, будова якої тривала 50 років.

В АМЕРИЦІ

● **26 вояків**, які відбувають військову службу недалеко Оґести в стейті Джорджія, звернулися до президента Айзенгавера з просьбою випозичити їм свого літака „Колюмбіну", щоб вони могли полетіти додому на Великодні свята. Президент порадив їм летіти приватними літаками, заявивши, що летунські лінії подбали про збільшення числа літаків, і тому кожний зможе на час бути дома.

● **Після того, як відновлено** Білий Дім, число відвідувачів подвоїлося. Головний швайцар Білого Дому повідомляє, що в 1947 році відвідало Білий Дім 446,000 осіб, а в 1953 — 901,444.

● **Комісар охорони здоров'я** Ню Йорку повідомляє, що цього року було в цьому місті 2?,1?9 випадків захворіння на кір. Але тепер ця дитяча недуга не страшна, бо її з успіхом можна лікувати ґамма ґлобуліною. Досі було лише 9 смертних випадків. Минулого року на кір в Ню Йорку хворіли 5,117 дітей, але 1952 року аж 26,518.

● **17 визначних духовних осіб**, професорів та визначних громадян звернулися до президента Айзенгавера з просьбою стримати господарську допомогу Еспанії до часу, аж поки там не буде „волі для еспанського народу".

● **Представник Коста Ріка** просив Раду Організації Американських Держав зайнятися справою непорозуміння цієї країни з Нікараґуа. Радник костарікайської амбасади просить застосувати у цьому випадку постанови недавньої Міжамериканської Конвенції про мир між американськими державами.

В СВІТІ

● **Папа Пій XII** появиться на бальконі собору св. Петра у Римі в латинську Великодню неділю, щоб згідно з щорічним церемоніялом дати „урбі ет орбі" (містові і світові), своє апостольське благословенство.

● **Діти королеви Єлисавети II** і князя Единбурґу, 5-літній наступник престолу Чарлз і 3-літня принцеса Анна, виїхали королівською яхтою „Британія" до порту Тобрук у північній Африці, віддаленого на 2,800 миль від Портсмавту, де зустрінуться з своїми батьками, що прийдуть з Цейльону. Королівську пару разом із дітьми очікують в Лондоні 15 травня ц. р.

● **Протестантський єпископ** Дік Геландер програв справу у Найвищому Суді Швеції, куди він відкликався від засуду його за вживання неетичних засобів при виборах епархіяльного єпископа. Суд позбавив його становища, залишивши йому тільки титул.

● **Австрійський уряд** запросив повернутися до Австрії колишнього канцлера Шушніґа, що був прем'єром перед „аншлюсом", себто приєднанням її до Німеччини за Гітлера. Шушніґ є тепер професором історії в університеті в Сан Луїс в ЗДА і заявив, що не має наміру вертатися до Австрії.

● **У Тунізії в Північній Африці** повісили Геді Бен Брагіма Джеріді, який застрелив 1 липня мин. року принца Аззедіна Бея, наступника престолу в цьому французькому протектораті. Французький військовий суд засудив атентатчика на смерть ще 28 вересня мин. року.

● **У Парижі** репрезентанти 15 держав обговорюють справу торгівлі з комуністичними державами, при чому беруть під увагу нову торговельну політику, що її узгіднено між ЗДА і Англією під час останнього перебування в Лондоні Стассена. Наради торговельних експертів — таємні.

● **Король Савд із Савді Арабії** прибув до столиці Пакістану Карачі на офіційну 10-денну візиту. Він обговорюватиме з керівниками Пакістану справи, які живо цікавлять арабський світ, зокрема проблеми азійського Середнього Сходу: комуністична небезпека, відношення Індії, допомога від ЗДА і т. д.

● **Фелікєбето Серрана**, 47-літнього члена філіппінського парляменту, призначено головою постійної делеґації Філіппін до Об'єднаних Націй, на місце генерала Ромульо, який, зрікся був того посту, коли кандидував на президента Філіппін і є тепер амбасадором в ЗДА.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НА СЛАБИХ НОГАХ

Знаємо, що на кремлівськім престолі сидить Георгій М. Маленков. Але велике питання — чи сидить він твердо, чи непевно. Не говоримо тут ні про комуністичну диктатуру, ні про систему совєтського терору. Їм покищо не загрожує провал. Зате інакше з особою, що символізує цю криваву систему.

Коли минулого літа Маленков упорався з своїм суперником на кремлівський престіл, себто з Лаврентієм П. Берією, знавці совєтських відносин на Заході однозгідно заповідали, що це — щойно початок безпощадної боротьби претендентів на владу. Отже, переможець Маленков не став другим Сталіним. Він мусів поділитись владою з іншими. Якраз ця обставина, що Маленков не є таким сильним диктатором, яким був Сталін, зродила на Заході, головно в Англії та Франції, надію, що він „щиро" думає про світове замирення, і що з Кремлем можна тепер договоритись. На більшу війну Кремль не рішиться тепер тому, що не покінчена ще боротьба між претендентами на владу. Зазначимо, що ці арґументи демократій, чому саме треба якраз тепер миритися з Кремлем, слабі й до певної міри навіть позбавлені логіки. Але вони існують. Та як кремлівський престіл обсаджений тільки хвилево, то виринає питання, хто мав би стати наступником Маленкова.

Навіть ті, що не слідкують докладно за подіями в Совєтах, мусіли завважити, що від якогось часу чути щораз більше про Микиту С. Хрущова. До певної міри це природне явище, бож Хрущов займає пост генерального секретаря Комуністичної Партії СССР. Замітне тут одначе те, що Хрущов, обговорюючи кількома наворотами недоліки в хліборобстві чи на інших ділянках, критикував працю совєтських міністрів, членів Ради Міністрів, головою якої є прем'єр Маленков. Це вже не його діло таке робити. На таке дозволяв собі тільки Сталін, як генеральний секретар партії. Він навіть призначав прем'єрів! Виглядає, що Хрущов почав ступати його слідами. Як так, то чи можливо, щоб цього не добачував Маленков?

Хрущов перебрав навіть і ролю Сталіна-вчителя. Це пізнати по його промовах на тему совєтського хліборобства. А не забуваймо, що харчові справи тепер чи не на першому місці в Совєтах! „Лекції" Хрущова популярні, бо виявляють недоліки бюрократичної совєтської системи. Він атакує не так низи, як саму верхівку, поодинокі міністерства, а також по імені певні відповідальні особи, як „товариша Скворцова", першого заступника міністра колгоспів, чи „товариша Демідова", голову державної плянової комісії, або „товариша Дмітрієва", що мучив кожного, хто посмів критикувати департамент сільсько-господарського плянування. В подібний спосіб заатакував Хрущов „товариша Бенедіктова", міністра хліборобства та „товариша Козлова", міністра колгоспів СССР. Не так давно виступив він ще й проти Трофима Д. Лисенка, про що писала широко і американська преса. Марко Вішняк, який пише про ці справи в „Ню Лідер", нагадує, що Лисенко піднімався тому шість років дуже швидко на науковому полі, в тому самому часі, коли зростав в силу також і Маленков. До цього можна б ще додати велику параду, з якою вітало Хрущова польське Політбюро, коли він вступив на польську землю як голова совєтської делеґації на конґрес комуністичної партії Польщі. Такої паради не влаштовувано в інших подібних випадках ні для Маленкова, ні для інших членів кремлівської верхівки. Отже щось десь знають, чи передбачають. Не без значення й те, що Хрущов, як генеральний секретар партії, вже попризначував у совєтських республіках своїх прихильників на високі партійні становища.

Усе те бачить Маленков, про все те знають в Совєтах. Вішняк припускає, що, можливо, Маленков жде на нагоду, коли Хрущов надто заженеться, а в першу чергу, коли і йому не вдасться направити совєтське господарство, зокрема хліборобство. Тоді піде він слідом за Берією. Але доля Берії може припасти і Маленкову! Все це можливе, і то вже в недалекій будуччині.

Проти надії сподіваються...

Реакція західньо-европейських держав на проголошений державним секретарем Доллесом проєкт вистосувати на адресу червоного Китаю пересторогу, щоб він не важився встрявати глибше в індо-китайську війну й зазіхати на інші південно-східні азійські держави, була дуже характеристична для цілости настроїв у сучасному конфлікті між Сходом і Заходом. Правда, не можна відмовити деяким опозиційним арґументам слушности: чому, мовляв, саме тепер стосувати на адресу Пейпінґу таку пересторогу, коли найдалі за тиждень-два почнеться на південному Сході Азії період зливних дощів, що внеможливлять всякий воєнний наступ? Чому, мовляв, аж тепер кричати з приводу китайської допомоги індо-китайським комуністам, коли вже добрих пів року, а то й більше широкою річкою пливе зброя і амуніція з Китаю на південь і впродовж місяців індо-китайські партизани підготовлялись до великого наступу, що був би неможливий без активної і всебічної підтримки червоного Китаю?! Не можна теж відмовити деякої логіки твердженню, що дивним було б стосувати до червоних правителів Китаю якусь ноту з погрозами за два тижні до Женевської конференції, на яку запрошено тих самих правителів для переговорів про Корею й Індо-Китай; мовляв: коли треба вживати гострої мови до комуністичних китайців і ще гострішої до Москви, як фактичного інспіратора, вчителя й керівника азійських комуністів, то дуже добре можна зробити це в Женеві, через ширину стола.

Але річ не в сильніших чи слабших арґументах. Коли б навіть погодитися, що весь той останній проєкт Дж. Ф. Доллеса був недоцільний і зайвий, то надзвичайно пригнобливо виглядає образ европейського Заходу, що так яскраво виявився на тлі виступу Доллеса. Захід — злякався. Злякався, що плян Доллеса може роздратувати московсько-пейпінґських комуністів і тим самим попсувати шанси Женевської конференції. Треба — мовляв — виявити добру волю до миру з комуністами, а не побрязкувати зброєю і відштовхувати їх погрозами. Треба оминати все, що може погіршити шанси миру. Треба говорити про потребу колективної оборони й колективної війни тільки тоді, коли вичерпаються всі можливості договорення і коли виявиться, що нема ніякого іншого виходу, як тільки війна. Але й тоді — лунають у Франції голоси, і то не тільки з комуністичного табору, але й різних міщанських кол, — треба подумати, чи не краще забратися Франції геть з Індо-Китаю і перестати цікавитись південно-східньою Азією. Коли хоче воювати там Америка — хай воює, а Франція, мовляв, хай зосередить свою увагу на господарському піднесенні країни і на обороні себе проти небезпеки від Німеччини . . .

Здається, нема нічого страшнішого в нинішній міжнародній ситуації, як сполучені з курячою сліпотою у відношенні до комуністичної небезпеки симптоми пацифізму й дефетизму, що панують серед широких верств англійського й французького народів. Пацифізм і дефетизм — головні причини, чому Франція щоразу здригається перед ратифікуванням пакту Оборонної Спільноти: вона так боїться німців, що забуває зовсім про небезпеку від Совєтів. А що в підпільній боротьбі проти німецьких окупантів за другої світової війни поважну ролю грали комуністи, то й тепер вони користуються повагою в своїй боротьбі проти пакту Оборонної Спільноти, наставленого проти СССР. Цікаво, що навіть ті французькі кола, які дуже чулі на престиж Франції, як ось ген. Де Ґоль та його прихильники, чи табір соціял-радикалів старого Еріо, не помічають, що страх перед верховодництвом німців у майбутній спільній европейській армії і перед утратою частини суверенницьких прав на користь наддержавної Ради Европи — є проявом почуття меншовартости. І замість боротися з почуттям меншовартости власних земляків і відкривати їм очі на дійсну смертельну загрозу від інтернаціонального комунізму, керованого Москвою, Де Ґоль, Еріо й інші їм подібні французькі патріоти виладовують свою злість і шукають порятунку для своєї душевної розтічі — у лайках на американську політику. Те саме діється в Англії, де найбільший успіх має гасло лейбуристів: „Здалеку від індо-китайської війни!" Очевидно, що індійців вчить їх славний прем'єр Неру — легковажити комуністів і дивитися на Москву тими самісінькими очима, що на Вашинґтон: обидві, мовляв, держави — такі самі імперіялісти . . .

Ми, українці, бачили в Україні під час визвольних змагань 1917-20 рр., що то значить сліпота на небезпеку комунізму, коли сотні тисяч молодих і здорових чоловіків були „невтральними". Ми знаємо, що значила польська сліпота на небезпеку зі сторони СССР і наставлення поляків виключно на оборону від німців. Весь світ знає, до чого призвела французів їхня віра не в себе, а в непереступність сталево-бетонової лінії Мажіно. І ми бачили, до якого нещастя довело американське демобілізаційне гасло „Хлопці, додому!", — і яке ще більше нещастя прийшло б, коли б американський нарід не прокинувся був з блаженної віри в льояльність і миролюбність совєтського союзника.

Від останньої війни — якщо перекреслити всю попередню історію — Захід мав нагоду безліч разів переконатися в абсурдності так званого миру з Совєтами. Криваву лекцію дала Корея, восьмирічну криваву лекцію дає Індо-Китай. Два місяці тому Молотов найавторитетніше викладав у Берліні свої концепції ґарантій миру, а ще місяць тому повторив їх у гумористичній ідеї — приступлення СССР до НАТО. І все одно Захід не позбувся ще надій, що таки можна осягнути з комуністами мир! Наставлений на мир, Захід не всилі викресати з себе мужности, щоб ствердити, що тривкий мир при існуванні комуністичного велетня в Европі й Азії — неможливий і що ніякої вартости не має такий політичний стан у світі, який повсякчасно своїть під смертельною загрозою.

Американська закордонна політика безумовно робить чимало помилок і виступає час від часу з надто поквапними проєктами, не вартими тієї енерґії, якої вимагає переведення їх в діло. Але американська політика виконує нині велику і спасенну місію — активізування протибольшевицького відпору. Вона потрясає народами і державами, стараючись пробудити їх з небезпечної дрімоти. У відношенні до зовнішнього світу вона виконує ту ролю, яку виконує МекКарті у відношенні до американського громадянства: може, методи декого вражають і обурюють, але ціль — свята і місія необхідна. І коли остання подорож Дж. Ф. Доллеса до Европи дає притоку совєтській пресі тішитися, що — мовляв — Доллес зазнав невдачі, бо в Лондоні й Парижі відкинули його плян збірної перестороги на адресу Пейпінґу, то ця подорож мала таки велике позитивне значення: звернула ще раз увагу, що спирати порядок світу на пустій надії на мир — це самогубство.

Іван Вербяний

Українська Загальна Енциклопедія

На днях газети принесли вістку, що в Бостоні, Масс., вийшов перший том „Литовської Енциклопедії", другий том уже в друку. Литовська Енциклопедія матиме двадцят томів. Ще перед появою першого тому зголосилося 4,000 передплатників.

Таке діється у литовців.

Ми, українці, здобулися щойно по першій світовій війні ледве на тритомову „Українську Загальну Енциклопедію". Большевики в часі своєї першої інвазії знищили цю енциклопедію в книгарнях і бібліотеках, а тепер доницнюють її певно і в приватних книгозбірнях. Небагатьом щасливцям вдалося вивезти зі собою цю цінну книжку, що сьогодні представляє в країнах вільного світу величезну вартість. Часто треба тому, що потребує заглянути до неї, їхати десятки миль, щоб десь у знайомих, чи в якійсь щасливій бібліотеці дістати до рук цю дуже рідку нині енциклопедію.

Правда по другій світовій війні совєтська преса принесла вістку, що незабаром має почати виходити 20-томова „Українська Радянська Енциклопедія", але до нині не має із того нічого реального.

Немає виглядів, щоби большевики видали якусь велику українську загальну енциклопедію просто тому, що вони змагають усіми способами до того, щоби з української мови зробити загумінкову говірку, а справжньою культурною мовою „совєтських" людей має бути тільки одна совєтська мова — московська.

До московщення й совєтизації совєтських рабів служить величезна „Большая Советская Энциклопедия". У ній все зредаґоване й спрепароване так, що Московщина й все московське — перше, найкраще й найпередовіше в світі й між усіми народами.

І навіть, якби колись Москва казала Києву, з якихсь політичних причин видати „Українську Радянську Енциклопедію", то нам була би із того мала користь, бо вона подавала би все перекручено, спеціяльно спрепаровано, а мовно й термінологічно була б якнайбільше наближена до московської мови.

А роки пливуть. Наша Українська Загальна Енциклопедія, видана в Галичині перед другою світовою війною, вже перестаріла, в неоднім, вимагає доповнення і часто той, що дістане її з немалим трудом до рук, не находить того, за чим шукає.

Все промовляє за тим, що нам треба би чим скорше взятися на нашій еміґрації до видання Української Загальної Енциклопедії. Навіть як появиться другий том Енциклопедії Українознавства, то він тільки у малій мірі заповнить недостачу загальної енциклопедії.

Нам треба часто знати різні технічні й наукові терміни, у нас відчувається на кожному кроці хаос у транслітерації різних чужомовних прізвищ визначних людей і місцевостей, а те все може розв'язати тільки загальна енциклопедія, що була б доведена до останньої хвилини, — „up-to-date" — як каже американець.

Само собою, що нам годі здобутися в наших теперішніх обставинах на багатотомову енциклопедію, ще й до того багато ілюстровану.

Багатющі американці мають, побіч величезних, розкішно ілюстрованих енциклопедій — теж і однотомові неілюстровані енциклопедії, що є знаменито зредаґовані й розходяться у величезних накладах. Маю на увазі велику, однотомову The Columbia Encyclopedia без ілюстрацій і теж однотомову, малощо ілюстровану The Columbia Viking Desk Encyclopedia, яка появилася щойно минулого року й тішиться великим поширенням.

Справа видання Української Загальної Енциклопедії залежить у немалій мірі від того, щоби використати досвід у видаванні енциклопедій у других народів, головно американців, де є чи не найбільше енциклопедій.

Для нас вистачила б тричотиритомова енциклопедія,

(Закінчення на сторінці 3-ій)

Ще одна фальшивка

Попала мені в руки з бібліотеки одної середньої школи у Филаделфії книжка: — „The Land of the Russian People", — „Країна російського народу", авторства Олександра Назарова. Видала її Видавнича Компанія Ліпінкот, Филаделфія-Ню Йорк, а ілюстрації використано з „Совфота", „Крайової Ради Американсько-Совєтської Приязні."

В книжці Назарова безліч історичних фальшів про народи, що впали жертвою завоювань московських царів і їхніх наслідників, кремлівських деспотів.

Про Україну і її нарід, про Грузію й інші, вільні колись народи, подані самі незгідні з правдою вигадки.

Назву Русь, що на протязі століть була національною і державною назвою Руси-України зі столицею Києвом, прикладає автор до Московщини, яку щойно цар Петро І назвав „Росією" 1121 р.

Русь-Україну автор вважає „Росією", Київ — її прадавньою столицею, а українців і білорусинів зараховує до росіян, збільшуючи їхнє число до 130 мільйонів. Українську мову, що її навіть Імператорська Академія Наук в Петербурзі в 1905 році визнала окремою від інших слов'янських мов, назвав автор „діялектом російської мови" (стор. 45).

Шкода, що Назаров не заглянув до „Encyclopaedia Americana", з 1950 року. На 255 стор., 27-ого тому вичитав би він таке: „Українська мова значно різниться від російської („рошен"). Українською мовою, що її заборонила царська влада, вчать у школах нарівні з російською, починаючи від революції. В 1938 р. виходило 1400 часописів в українській мові". А на стор. 258, 27-ого т., знайшов би замітку: „Для українців російська мова є чужою мовою, тяжкою до засвоєння."

Автор замовчує факт, що в 1918 р. Україна стала самостійною державою, визнаною центральними й іншими державами, з якою вони уклали політичні й торговельні договори. Розуміється, не згадує Назаров і про об'єднання всіх українських земель в одну Соборну Державу в 1919 р.

Мабуть незручно було йому згадувати й про те, що московсько-большевицькі аґресори зламали мирний договір з Україною, пішли на неї війною і тепер тримають в неволі, називаючи це насильство „добровільним об'єднанням двох „братніх" народів.

Дивно, чому американські шкільні власті допускають до шкільних бібліотек брехливу пропаґандивну літературу, яка тільки затемнює світогляд нашої молоді.

Нашим обов'язком є поборювати тенденції суперечні духові Американської Декляції Незалежности. Ідеали тієї Декляції треба стосувати до всіх народів світу, — зокрема до поневолених, що чекають порятунку від американського народу.

М. Дв.

ДАЙМО ВІДСІЧ!

(З приводу „прилучення" Криму до України)

Останніми часами світова преса принесла вістку про новий підступ Кремлю супроти поневоленої України. Здається, не помиляються ті, які твердять, що Україна для Москви такий твердий горіх, що вона його може розкусити тільки підступом. Тому, щоб підлабузитися Україні, Москва вирішила „передати" їй Крим. Думки відносно того, яка дійсна ціль цього „данайського дару" — поділені. Одні твердять, що Москва через включення Криму в межі України хоче збільшити число росіян, мешканців України. Другі добачають в цьому акті відступ Кремлю з позицій, що він їх зайняв супроти України, бо Україна своїх позицій не здає.

На марґінесі пресових коментарів західнього світу, особливо з приводу відзначення 300-ліття Переяславського договору, нам треба ствердити одне: Захід поволі починає розбирати кремлівсько-московське „братання" та „великодушність".

Але це мало — ствердити факт цього звороту. Треба з нашого боку конкретних діл.

Саме з приводу „прилучення" Криму до України, пригадуємо собі, що пів року тому Сенат Українського Вільного Університету в Мюнхені почав підготовляти видання „Чорноморського Збірника", тобто многомовної збірної публікації, що має складатися з цілого ряду праць-статей чільних українських і чужинецьких науковців — знавців причорноморського питання. Вони „чорним по білому" розкажуть, хто є господарем в Чорноморському басейні: Москва, яка сюди тільки розбоєм дісталася, чи Україна й народи, що від віків живуть на узбережжях Чорного й Озівського морів.

Як ми читали, для видання цього збірника потрібно коло 3000 долярів, і в тій цілі пластуни-чорноморці переводять грошову збірку на терені ЗДА і Канади. Зачуваємо, що збірка фондів іде дуже поволі. А шкода! . .

Нам здається, що ніхто з нас не сумнівається, що саме тепер пора видати цю публікацію, тим більше, що так видавець (УВУ), як і запроповані автори (члени всіх українських наукових установ і чужинці) дають повну запоруку, що видання буде вповні відповідати вимогам, що ставиться до таких публікацій.

Коли не хочемо прогайнувати пригожого моменту, то нехай українські установи й загал громадянства відгукнуться своїми пожертвами на видання „Чорноморського Збірника".

н. а.

НАЙБІЛЬША В СВІТІ ПІДВОДНА КОПАЛЬНЯ

Ґлейс Бей в Канаді це найбільша в світі підводна гірнича оселя. Перші почали видобувати вугіль в околиці того містечка французи; вони експлуатували прошарки вугілля вище рівня моря недалеко їхньої фортеці Луїсбурґ на Кейп Бретон Айленд (тепер частина Нової Скотії). З тієї пори гірники провертіли копальні в глибину, як теж і попід водами Атлантійського океану. Одна з копалень корпорації Домініон Стіл енд Ковл простягається попід тими водами на п'ять миль. Деякі з робітників, які працюють у тих далеких прошарках вугілля, потребують 90 мінут їзди копальняним поїздом, щоб добитися до місця своєї праці. Найбільш розгалужена копальня займає 10 квадр. миль простору — в більшості під океаном. — „Канадійська Сцена".

Андрій Яковлів

НА 300-ЛІТТЯ ДОГОВОРУ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО З МОСКВОЮ

(27 березня — 6 квітня 1654 — 1954)

(2)

Після цієї підготовної праці зміст проєкту договору стане яснішим й наблизиться до сучасних нам правничих понять і категорій. Основна ідея проєкту договору — це встановлення таких відносин між Україною й Москвою, при яких Україні забезпечується державна самостійність як зовнішня, так і внутрішня. Ідея зовнішньої незалежности висловлена в статті 6-ій про право вільного вибору гетьмана, як голови держави й уряду, в ст. 14 про право закордонних зносин з чужими державами з обов'язком повідомлення московського царя про справи, які будуть йому ворожі; в статтях 15-16 про виплату цареві данини-трибуту певною одноразовою сумою або шляхом збирання данини через місцевих урядників. Сюди ж треба додати статті 13 і 17 про непорушність прав і привілеїв, на які має право ціле населення України. Щодо внутрішньої автономії України, то вона знайшла свій вираз в інших статтях проєкту, при чому ця ідея висловлена у формі непорушности привілеїв різних станів населення України. Так, стаття 1 встановлює непорушність прав і вольностей козацького стану в управлінні, суді та в приватно-правних відносинах, ст. 7 — в козацьких, вдовичих і сирітських мастностях, ст. 3 ґарантує права й вольності шляхетського стану, ст. 4 — міського населення та міське самоврядування, ст. 18 в зв'язку з ст. 13 ґарантує права духовного стану й голови православної Церкви, Київського митрополита. Взяті докупи і в зв'язку наведені статті проєкту договору мали забезпечувати непорушність громадського й суспільного устрою та прав і привілеїв цілого населення держави. Цим ґарантувалося повну внутрішню автономію держави та усувалося будь-яке втручання влади московського царя у внутрішні справи Української держави.

Крім цих основних статтей, проєкт договору містить ще інші статті спеціяльного характеру. Перш за все статті, що стосуються до оборони Української держави: ст. 20 про утримання московської залоги на кордоні з Польщею, в Києві й околицях, в Кодацькій фортеці (ст. 23) в Запорозькому Коші (там же), а також статті, що стосуються до війни з Польщею (ст. 19) та до стримання татар від нападу (ст. 22). Нарешті, в проєкт договору включено, за давнім звичаєм козацьким, статті про так звані козацькі „вольності-ординарії", що існували за польської влади: про кількість козацького „реєстрового" війська в 60.000 (ст. 2), про приділення Чигиринського староства на утримання гетьманського уряду (ст. 5), а на утримання урядів військового писаря, полковників, суддів, осавулів, обозного й армати-млини, мастки й гроші на видатки (ст. 8—11). Ці статті, власне, були деталізацією статті 1-ої, в якій вимагається збереження всіх прав і вольностей військових. До загальної реконструкції проєкту договору ці статті не вносять нічого нового, принципового.

В такому вигляді уявляється нам виготовлений в Чигирині проєкт договору, який привезли посли Б. Хмельницького до Москви. Виготовлення проєкту договору та грамоти до царя були останніми актами, що закінчили **другу фазу** складання договору з Москвою.

Третя й остаточна фаза укладання договору відбулася в Москві. Посольство гетьмана Б. Хмельницького й Війська Запорозького прибуло до Москви 11 березня 1654 р. (ст. с.т). Після урочистого в'їзду в Москву — 12 березня та урочистої авдієнції у царя — 13 березня почалися переправи послів С. Богдановича й П. Тетері з призначеними царем для цього боярами. Закінчилися вони 19 березня. Під час цих переправ бояри ставили послам питання, вимагали пояснень, дебатували і, нарешті, зажадали, щоб посли подали їм на письмі всі умови договору для доповіді цареві й боярській Раді. 14 березня посли передали боярам привезений проєкт договору з підписом Б. Хмельницького та з печаткою Війська Запорозького, а 17 березня передали Зборівський договір, привілей короля Казимира, що стверджував договір, та різні інші привілеї, привезені з Чигрина. Десь у днях між 15-19 березня відбулося засідання боярської Ради, на якій ухвалено резолюції царя й бояр на статті проєкту договору. 19 березня цар прийняв послів у прощальній авдієнції, під час якої послам прочитано резолюції і від імени царя оголошено, що цар звелів затвердити стародавні права й вольності Війська Запорозького своєю грамотою, нагородити послів подарунками й відпустити.

Після авдієнції у царя відбулася ще одна нарада з боярами. Бояри поставили послам додаткові питання про число суддів, про кількість людей, що обслуговують армату, яку округу потрібно для їх утримання, а також для утримання залог в Кодаку та в Січі. Потім відчитали резолюції царя й бояр на подані статті проєкту договору. В переважаючій більшості резолюції були позитивні й стверджували статті без жадних змін. Але деякі резолюції містили й новину. Так, на ст. 4-ту статтю про виборних урядників у містах та про данину цареві була дана резолюція, що з двох запропонованих способів виплати данини було вибрано спосіб „збирання" данини цареві через міських урядників під контролею царських людей, яких пришле цар для догляду, щоб збирали „по правді". На статтю 14-ту про право цивільних дипломатичних зносин з чужими державами винесено резолюцію, якою дозволялось зносини з чужими державами при умові повідомлення про це царя, але зносини з польським королем та турецьким султаном дозволялись лише з царського наказу. З приводу ст. 21 про платню козацькому військові ухвалено переконувати послів, щоб вони відмовились від цього, бо цар зробив уже великі витрати на військо, послане проти поляків на охорону України. А все ж таки цар, посилаючись на давній звичай, обіцяв вислати платню з своєї скарбниці. Всі ці резолюції царя й боярської Ради з наказу царя були підписані під статтями проєкту договору. Таким чином проєкт договору, виготовлений в Чигирині, з підписами під статтями резолюціями царя й бояр став дійсним **двостороннім договором** між Українською державою — Військом Запорозьким та московським царем.

Але тому, що в грамоті гетьмана до царя поставлено вимогу про затвердження договору ще й царською грамотою „з вислими печатями", то цар наказав виготовити таку грамоту за зразком Зборівського королівського привілею, в якій були наведені резолюції, підписані під статтями проєкту: ст. 1 — про загальні права й вольності Війська Запорозького, ст. 2-га — про число реєстрового козацького війська, ст. 6 — про вільне обрання гетьмана, ст. 13 — про непорушність прав, наданих великими князями литовськими й **королями** польськими, ст. 14 — про чужоземні зносини. Решта статтей проєкту договору, що не ввійшли в жалувану грамоту, як і деякі, що були вписані в грамоту, склали зміст ще одного акту, а саме окремого акту з 11-ма статтями й резолюціями під статтями. З погляду форми цей документ є вільним переказом статтей, що були в проєкті договору, він був лише доповненням царської грамоти. Тим часом пізніше він заступив проєкт договору з підписаними під статтями резолюціями царя й бояр і саму жалувану царську грамоту та вважався за основний договір.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА ПИСАНКА — НА ГУМАНІТАРНО-ПЕРЕСЕЛЕНЧУ АКЦІЮ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

UNITED UKRAINIAN AMERICAAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5 PA.

Вол. Дорошенко

ПІДРУЧНИК УКРАЇНОЗНАВВСТВА

(2)

Згадуючи про **сарматів**, що прийшли на місце скитів, автор нічого не говорить про їх племінне походження.

Оповідаючи про княжу Україну, автор ніде не згадує про степових здобичників — **бродників**, попередників пізніших козаків, не згадує й про **так зв. татарських людей.** На ст. 26 надто коротко говориться про повстання кн. Глинського, хоч про фатальні наслідки його невдачі згадує згодом аж двічі (на ст. 28 і 33). Згадуючи про оживлення української політичної думки в Києві на початку 17 ст., автор чомусь не називає ні авторів, ні титулу того преважного документу, зміст якого переповідає й уривок з якого подано в додатку до курсу. („Протестанція українських владик 1621 р."). Поминув автор і діяльність славного архимандрита Київської Печерської Лаври Єлисея Плетенецького. І хоч сам галичанин, цілком промовчує діяльність учених галичан, членів гуртка Плетенецького. Говорячи на ст. 61 про культурно - політичний рух, 70-80-х рр., **ні словом не згадує про Драгоманова.** Даремне шукали б ми імени цього визначного нашого діяча. Я вважаю цей пропуск просто каригідним. Так само змаловажив автор діяльність славної РУП. В його представленню мізерна „Народна партія" Міхновського виглядає далеко важнішою. До речі, перша брошура РУП вийшла у Львові, а не в Чернівцях. Від історика слід би було сподіватися більшої об'єктивности. Дивно, що автор поминув такі великоважні події, як аграрні страйки й розрухи на Полтавщині й Харківщині 1901—1902 рр., викликані РУП, та такі самі і в тому самому часі страйки в Галичині. Нема в його нарисі нічого й про боротьбу за український університет у Львові та славну сецесію українських студентів. Взагалі нарис українського національно - політичного руху з-перед 1-шої світової війни у автора надто вже побіжний. Зазначу ще, що „Українське Наукове Товариство" у Києві заснував М. Грушевський у 1907 р., а в 1908 році вже появилися перші видання цього Т-ва. Так само надто телеграфічним стилем оповіджено події на Західній Україні з вибухом 1-шої світової війни й під час війни. Ні згадки про маніфест „Головної Української Ради", про „Союз Визволення України", який розгорнув широку й великої ваги культурно-освітню й політичну роботу в таборах українських полонених у Німеччині й Австрії й зорганізував з них дві дивізії (Синьожупанників і Сірожупанників). Зате деінде автор не такий скупий на слова, напр. при огляді 2-ої світової війни (ст. 86), та не забуває згадати про 30 червня 1941 р. у Львові.

Переходжу до наступного нарису — історії української літератури М. Глобенка. Вважаю, що огляд української усної словесности, слід було злучити з нарисом д-ра В. Янова про українську народну пісню, й обмежитись виключно книжною письменністю. Автор робить велику кривду Є. Гребінці, тільки згадавши його, хоч напр. перед ним широко розписується про українські поезії й драми М. Костомарова. Так само занадто побіжно згадує він про М. Устияновича, який безумовно заслуговує на більшу увагу, ніж досі йому приділяють наші історики літератури. Цілком поминув автор літературну творчість Ганни Барвінок. Навіть її імени не стрічаємо. Це безперечний промах. Говорячи про Марка Вовчка, цілком не згадує про її славну в цілім світі „Марусю". При Кониськім, слід було згадати його оповідання про сільську учительку, а при Ів. Нечую - Левицькому його „Старосвітські батюшки й матушки" („пендант" до „Люборацьких" Свидницького й Спогадів Ол. Кошиця, де він говорить про життя й побут українського духовенства).

Говорячи про Катрю Гриневичеву, автор цілком поминув її гарну збірку оповідань з життя українських виселенців у таборі Ґмінд за 1-ої світової війни „Непоборні". З творів Йосипа Маковея знає він тільки давніші. Згадуючи про Вол. Леонтовича (Левенка), годилося б назвати його „Старе й нове". Адже ж Б. Грінченко у своїх повістях „Серед темної ночі" й „Під тихими вербами" та Вол. Леонтович у „Старе й нове" перші в українській літературі малюють нового чоловіка на селі селянина, громадсько й національно свідомого й діяльного. Цим вони випередили Винниченка в його юнацьких оповіданнях про сильну, волеву людину на селі. Згадуючи про Бордуляка, слід було назвати його збірку („Бли́жні"). Цілком поминув автор Грицька Григоренка (Ол. Косачеву) з її збіркою „Наші люди на селі", й ін.

Не вдоволяє мене й послідовність творців. Чому напр. Б. Грінченко стоїть попереду значно старшого Ів. Франка? Розділ „Література періоду від 1917 року" складається майже з самого переліку прізвищ. Що це може дати читачеві? Не знаю, чому „Діти чумацького шляху" Д. Гуменної титулує автор романом? Це ж іще в меншій мірі роман, ніж „Сад Гетсиманський" Ів. Багряного або „За стрілецький звичай" О. Лисяка, що їх їх автори чомусь охрестили теж „романами". Що ж тоді роман?

Про літературу заокеанську нема жадної згадки. Це вже пахне справжнім скандалом, що автор поминув навіть такий визначний твір, як „Сини Землі" І. Киріяка.

Переходячи до „Нарису української культури" В. Янова, про малярство, скульптуру, графіку, музику й театр. Без багатьох прізвищ можна було б сміло обійтися. А зате про декого таки належало б згадати, от хоча б про Ом. Бачинського, першого директора театру „Руської Бесіди", Біберовича й ін. До речі, Затиркевич - Карпинська звалася Ганна, а не Галина.

В розділі про українську науку автор чомусь сильно применшив видавничу продукцію Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, подавши, не знати звідки, взяту надто малу кількість виданих томів (319 — замість щонайменше 680).

(Закінчення буде).

Українська Загальна Енциклопешія

(Закінчення зі стор. 2-гої)

що обмежилася б до найконечніших черткових ілюстрацій, без таблиць на спеціяльнім папері, без мап. Можна би поодинокі томи зшивати не аркушово, а через хребет, як це є в неодній американській енциклопедії (з великих, нановіших у Коллієра) і тим обнизити ціну, що має величезне значення у наших відносинах.

Редакційний штаб треба обмежити до мінімуму, як це роблять по другій світовій війні німці, де такий Природничий Лексикон Космосу (у 2 томах) має 22 співробітників уже з головним редактором числячи.

Видання Української Загальної Енциклопедії у другім виданні є сьогодні дуже облегшене, бо три томи УЗЕ передвоєнного видання дають великий готовий уже матеріял.

Але є ще одна можливість нового видання Української Загальної Енциклопедії.

По першій світовій війні англійці не могли скоро здобутися на зовсім нове видання своєї славної на весь світ Encyclopedia Britannica. Замість того вони передрукували усі томи передвоєнного видання Е. В. і додали три нові, спеціяльно опрацьовані повоєнні томи. Щоби обнизити ціну, дали дуже вузькі марґінеси сторінок і оправили по два томи в один. Зовсім нове (14) видання Британіки появилося 10 років щойно по закінченні першої світової війни.

І ми могли б піти за прикладом англійців: фотографічним способом перевидати три томи Української Загальної Енциклопедії, що вийшла до війни, пропускаючи всі кольорові й чорно-білі таблиці, що за них треба би фірмі Брокгавза заплатити солені гроші. До цих трьох передвоєнних томів прийшов би у точно такім самім форматі четвертий доповняльний том. Ілюстрації у цім 4. томі треба би обмежити до найнеобхідніших.

В цей спосіб ми могли б мати в короткім часі чотиротомову загальну енциклопедію, що її недостачу відчуваємо дошкульно.

Дуже важне у тому виданні є як найбільша ощадність.

Потреба нашої Української Загальної Енциклопедії є така пекуча, що треба сподіватися, що справа нового видання, чи перевидання й доповнення першого видання передвоєнної Української Загальної Енциклопедії щасливо й скоро рушить з місця. Воно буде мірилом нашої духової й культурної спроможности.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВИЗВОЛЕННЯ ВІД БОЛЬШЕВИЗМУ

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

НА ПИСАННЯ СТАТТЕЙ ДЛЯ РАДІО-ПЕРЕДАЧІ —

За найліпший матеріял або матеріяли на тему

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДСТАВИ БОЛЬШЕВИЗМУ — МАРКСИЗМУ — ЛЕНИНИЗМУ - СТАЛИНИЗМУ БУДЕ УДІЛЕНА НАГОРОДА В СУМІ $500.00

В останніх місяцях совєтська преса підняла дуже інтенсивну пропаґанду в інтересі зацікавлення народів Совєтського Союзу та сателітних держав, щодо фільософії Марксизму-Ленинизму і Сталинизму. Американський Комітет беззастережно в цілості поборює теоретичні і фільософічні підстави Большевизму, що є відомі під загально відомим гаслом „Марксизм-Ленинизм-Сталинизму" та відкидає їх взагалі. На погляд Американського Комітету добре побудоване з'ясування тих підстав могло би викликати значне підорвання Совєтської сили та її впливу серед народів на території Совєтського Союзу та поза його границями.

Еміґрація є досить повільна в продукції відповідних матеріялів, що могли би з успіхом критикувати та атакувати згадані концепції. Причиною цього недостатку можна уважати потребу високого ступня інтелектуального і специфічного знання, що вимагаються для продукції таких матеріялів, які могли б впливати на Совєтського Слухача. Після 35-літньої постійної пропаґанди, народи Совєтського Союзу в цій справі можуть виявити зрозуміння тільки в такому випадку, коли підготування таких матеріялів буде дуже дбайливо обдумане, щоби відповідно представити фальшивість догм, що були невпинно вщеплювані великим шумом в голову людей.

В інтересі заохоти до писання матеріялів для радіо передачі, що мають підломувати Большевизм в корені, Американський Комітет в згоді з Радіо Визволення, оголошує конкурс на найкращі твори, що були б відповідними для передачі через Радіо Визволення безпосередньо до народів Совєтського Союзу.

Правила Конкурсу

1. — Темою статті повинно бути: „Теоретичні підстави Большевизму: — Марксизм-Ленинизм-Сталинизм."

2. — За найкращу статтю, або серію статтей, буде уділена нагорода в сумі $500.—

3. — Учасник в конкурсі може подати одну або більше статтів, але небільше п'ятьох. Якщо подасться більше статтів, вони можуть з'ясовувати питання з різних аспектів.

4. — Статті не повинні бути довші чим на 500 слів.

5. — В конкурсі можуть брати участь еміґранти з території СССР з вийнятком службовців Американського Комітету та Радіо Визволення.

6. — Матеріяли можуть бути написані ручно — чорнилом або на машинці на читкому білому папері. Писати можна тільки на одній сторінці. Нечитко написані статті не будуть узгляднені.

7. — Статті мають бути написані в якійнебудь мові. Однак, якщо оригінал не є написаний в мові російській, українській або англійській, треба залучити переклад в одній із згаданих мов. Це правило є для того, щоби члени комісії могли перечитати всі матеріяли.

8. — Ім'я учасника конкурсу не повинно бути виписане на статті. Кожний учасник має подати своє ім'я з адресою в окремій коверті та передати разом з рукописом. Дотримання цього правила дасть можливість членам комісії оцінити зміст поданої статті без уваги на особу автора.

9. — Всі статті будуть оцінені:

а) щодо високої якости змісту;

б) щодо їх значіння для радіо інформації, що скерована для слухачів у Совєтському Союзі.

10. — Рукопис, що отримає нагороду перейде у власництво Американського Комітету, і може бути опублікований або оголошений через радіо залежно від рішення Американського Комітету.

11. — Матеріяли, що з них не буде уділена нагорода, але надаватимуться для передавання через Радіо Визволення, будуть Американським Комітетом закуплені по $50.— за статтю. В жадному випадку статті не будуть передаватися через радіо без попередньої умови з автором.

12. — Реченець конкурсу поставлено на 1. червня 1954. Матеріяли, що будуть доручені пізніше, не будуть прийняті під увагу.

13. Всі матеріяли треба надсилати, як оплачену листову посилку на таку адресу:

Contest Chairman
P. O. Box No. 309
Grand Central Station,
New York 17, N. Y.

(Американський Комітет цим шляхом складає щиру подяку Проф. Філіпові Е. Мозлі за його ласкаву раду і співпрацю, що св'язані з улаштуванням цього конкурсу).

ЧЛЕНИ КОНКУРСОВОЇ КОМІСІЇ:

Проф. Фрідріх Ц. Борґгорн, Проф. Департаменту Політичних Наук, Єйл Університет; пресовий аташе Американської Амбасади в в Москві, 1942-1947; Автор: "The Soviet Image of the United States", 1950, автор статтів в питаннях совєтських справ, що були опубліковані в наукових журналах та в журналі „Ню Йорк Таймс".

Д-р Юрій Л. Кліне — доцент фільософії, Коломбія Університет; дорадник в питаннях совєтської фільософії для Програми Дослідів СССР; автор статтів і рецензій щодо Російської і Совєтської фільософії, що були опубліковані в наукових журналах; перекладач праці проф. Зенковського, що була опублікована Пресовим Відділом Коломбія університету — під наголовком: "History of Russian Philosophy".

Проф. Микола С. Тимошеф, Професор Соціології, Фордгем Университет; ступень доктора прав отримав на університеті в Ст. Петербурзі; б. лектор кримінального права, університету в Ст. Петербурзі; автор різних творів в совєтських питаннях а зокрема: Great Retreat" і "Religion in the USSR."

(Платне оголошення)

З наших буднів

„БИТИ, ЧИ НЕ БИТИ?"

„Бити, чи не бити, ось де заковика!" — скажу, пародіюючи злегка данського принца, а радше вступ до його знаменитого монологу.

Бити, чи не бити браво на наших святочних академіях? Оплескувати, чи не оплескувати співаків, піяністів, виступи хорів, театральних, чи музичних ансамблів?

Завзяті дискусії на цю тему точаться, звичайно, ще два - три тижні після кожної академії, чи то під церквою, чи в клюбі, по редакціях, книгарнях і тим подібних кооперативах.

— Бо не раз головік сидить на тій академії, як дурний! — хвилювався згора в клюбі один добродій. — Половина публіки плеще, а половина сичить, як гуси — тссс! Або оплескують промовця (хоч нема защо) а ніхто ні разу не плесне співакові, хоч є за що, бо добре тягнув.

В таких випадках виступає зараз хтось з „авторитетним" голосом:

— Бо в нас, у Львові (в Стрию, Станиславові і т. д.) то було так: на жалобних академіях, пане дію, абсолютно ніхто нікому не плескав! Так само на святочних не було звичаю бити браво виконавцям програми, хоч деколи, пане дію оплескували, наприклад, такого геніяльного рецитатора, як небіжчик Геник-Березовський. А тут, в Америці, уявіть собі, б'ють браво навіть на жалобній академії, навіть по відспіванні національного гимну!

Треба сказати, що жалобні, святочні та інші академії, це, на американському терені, чисто український (і трохи польський) патент. Американці мають свої „академії", але цілком іншого ґатунку, напр., — поліційна академія, або білярдова, академія гри в круглі, чи боротьби джіюджітсу. Всі ж національні оказії, сумні, чи веселі, святкується тут на вільному повітрі, в Ню Йорку — на П'ятій Евеню, кудою в день такого свята тягнеться похід - дефіляда, зовсім далека від жалобного характеру.

То наші старші іміґранти, зокрема „тутнароджениці", подібно трактували українські національні свята — легко, свобідно, без нахмарености. Розуміється — скитальці, як професійні могильщики, почулися вражені й ображені. „Прошу панства, як так можна?.. Бити браво після „Ще не вмерла!" Ще тільки того бракувало, щоб почали свистати!"

Так назрів один з конфліктів „старі — нові". Я назвав би його „святочно-академійним". Він мав три етапи: в першому — скитальці є в меншості, старі не дають себе „затсикати", плещуть в долоні, скільки влізе. В другому — „старі" поволі зникають з заль, на академіях запановує „новий порядок". В третьому — „старі" майже цілком зникли, за те скитальці поволі перебирають їхні звичаї...

Є ще друга „академійна" проблема — з тим вставанням і сіданням. Знаємо, що треба встати під час „Ще не вмерла" і американського гимну; це закон. Але вже, наприклад, під час „Не пора", то одні зриваються, другі отягаються, треті цілком не встають. Або під час „Заповіту"... Знаю, знаю, Дорогі Брати з-над Дніпра, знаю, що „Заповіт" — це наш другий національний гимн, що в Україні народ ставав навколішки, коли понеслося могутнє „Як умру..." Та що його робити, коли „Заповіт" іде в концертовому пляні — з хорами, солістами, з симфонічною оркестрою та іншими шиканами, і коли, в такого Лятошинського він триває 20 хвилин, то що тоді публіці робити: сидіти, чи вставати?..

Чую різноголосся: „Сидіти"!, „Вставати"!.. Так, на останньому Шевченківському Концерті у Фешен Інституті в Ню Йорку публіка стояла. Мало того, під час гимнів піднялася, навіть, на рівні ноги, симфонічна оркестра „Думки" — наші нюйоркські гордощі, і так грала стоячи, тільки чельо сиділи. Був це вид і зворушливий і трохи небувалий, але в Америці, кажуть, практикований...

Людину, чи установу, що встановила б у цій справі якісь норми, варто колись, у вільній Україні, відзначити Золотим Хрестом Заслуги.

Ікер.

П О Д Я К А

На христинах маленького **Степана**, сина п. **Миклуша Осипа**, що відбулися в Ню Йорку в дні 20-го березня ц.р., на заклик п. Петра Литвина присутні гості зложили на хворих і ранених бувших вояків УПА 20.50 доляра — за що складає щиру подяку

УПРАВА ТОВАРИСТВА
був. Вояків УПА в ЗДА

ПРОСИМО СЛІДКУВАТИ ЗА СТОРІНКОЮ УКРАЇНСЬКИХ БИЗНЕСМЕНІВ,
що появиться **В ЧЕРГОВІМ ЧИСЛІ „СВОБОДИ".**

HELP WANTED TRAINING SCHOOL

BERLING'S Школа прикрашування тортів, печива і солодощів.
Нові курси; вдень або ввечорі
1465 3rd Ave. (82.-83. Str.)
Tel.: RE 4-5475.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

Господині — дівчата карієри. Присвятіть 2 або 3 вечорі в тиждень, 2 години на вечір. Можливість заробітку около $15.00 за вечір. Показ моди на одержання академічної нагороди дорогоцінних прикрас. Казкова нагода заробітку у вечірній час. За інформаціями кличте: ORange 6-4703 Miss Madeske

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені на машинах Singer. Стала праця. Багато надчисельних годин.
BELFORD SPORTSWEAR CO.
2477 Belmont Ave. Near 189th St. Bronx, N. Y.

ДОСВІДЧЕНІ ДО ШИТТЯ
блюзок на машинах. Секційна праця.
SUSSEX BLOUSE CO.
Lincoln Blvd. Middlesex, N. J.
Elliott 6-9668

ДО ДОМАШНЬОЇ ПРАЦІ І ВАРЕННЯ
Спання на місці. Нові рекомендації. Власна кімната і лазничка. Мусить любити діти. 2 дорослих і 1 немовля. $45 тижнево. Phone: MOnument 3-4371

ЩАДІТЬ В ЛЕГКИЙ СПОСІБ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВИНҐС!

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ ФУТЕР у Фірмі
ВУЙКІВ і КОПЕЦЬ

Масмо на випродажі куниці; камінні і лісові мінки і соболі. Дешеві ціни. Виконуємо на замовлення елеґантні футра, з найкращого гатунку шкірок. Переробляємо всякі футра за найновішими фасонами. Приймаємо до переховування на літній сезон. Доставa на місце.

Wujkiw & Kopiec, Inc.
Mfg. FURRIERS
111 E. 7th ST., N.Y. 9, N.Y.
Tel.: Spring 7-8710

ДО ПУБЛІЧНОГО ВІДОМА!

У 1906 році Джекоб А. Райс, основник фірми Paint-Point Products Company розпочав свій бізнес із фарбами. Він спеціалізувався головно у таких фарбах, якими покривається стіни й стелі і які є незвичайні на зміни погоди.

Підприємство Дж. А. Райса зростало і вимагало більшої домівки. Таким чином у 1918 р. воно перенеслось до свого теперішнього приміщення. Власник підприємства був у 1929 першим, що пізнав вартість "Titanium Pigments" для фарбового промислу. Коли тільки пристосовано до фарбарського промислу фарбники Тітоніом, використано їх для продукції фарб для зовнішнього і внутрішнього користання. Нова продукція цих нових фарб пішла повною ходою і тепер вона продовжується одинаково щодо скількости, як якости. Коли у 1951 році помер Дж. А. Райс, керівництво фабрикою перейняв його син, який зрештою працює у тій фабриці від 1923 року.

REAL ESTATE

PARAMUS, N. J. $11,900
HIGH GI MORTGAGE
5-кімн. дім, високо положений з видом на долину, вел. вітальня, їдальня, чудова кухня, 2 гарні розміром спальні, вел. підвал з викінченою кімнатою, гараж з робітнею, що має електрику і воду, площа 90x175! черешні яблуні, груші, близ. школи, автобусу й нової кат. церкви.
JOHN M. O'CONNELL
272 Route 17, Paramus, N. J.
ORADEL 8-4390 or 8-0762

Clinton Corners — Dutches Co. N.Y.S. 7-родин. з цегли дім, з 1 апарт. до зайняття, річний гуртовий дохід $4,680, добрий вклад гроша; також на продаж в сусідстві. 20 парцель — прибл. 1 акра землі. 2 парцелі — 20 акрів, догідно до Upton Lake, найліпша фармерська земля або сільські будинки.
M. T. Coogan — 346 Mamaroneck Avenue, White Plains, N. Y.
WH 9-5454

РОЗШУКИ

ПЕТРО БУРЛАКА з села Козіївки Краснокутського району, Харківської области, просить обізватися всіх односельчан. А також знайомих з Ашафенбурського DP Табору і знайомих з Франкфурту та з військового часу з "Ost." Табору Aue Kreis Wittgenstein. Firma Busch-Jaeger. Голоситись прошу на мою адресу:
PETRO BURLAKA
St. Laurence Sanatorium
Cornwall, Ont., Canada

Ксеню РЕМІННУ і Александру РЕМІННУ пошукує Я. РЕМІННИЙ з Київщини. Хто знав би таких осіб прошу звертатись на адресу за нагородою
JAKIW REMINNYJ
4097 — 33 St., Detroit 10, Mich U.S.A. Прошу українську пресу у Франції передрукувати цей розшук.

ВОЛОДИМИР ВАСИЛИШИН, син Катерини
із села Вороблячин, повіт Рава Руська
пошукує Вуйка
ІВАНА ГРИНЧИШИНА,
який виїхав до Америки в першу Світову Війну. Голоситись:
WOLODYMYR WASYLYSHYN
83 Leverett St., Boston 4, Mass.

FOR RENT

ДО ВИНАЙМУ НА ЛІКАРСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ
64 E. 7th Street. 4 великі модерні кімнати, надаються на бизнесові бюра або професіоналів.
M. ROBBINS
111 Second Ave., New York City
AL. 4-9806

REAL ESTATE

White Plains Scarsdale Line
Дійсна вартість в нашим нових домах.
$16,900 — $17,900
Кілька кроків до RR Sta., шкіл, церков й ін.
Rt. 22 (Post Road to Walton Ave.)
De Rosa & Tita - Blors WH 9-5580

4-РОДИН. ДІМ — N. J.
1/4 — 3/3 кімн. апартаменти. Замешкані умовини. 1 апарт. до зайняття. Площа 100x200, вел. веранда, олив. огрівання, бл. шкіл, склепів, комунікацій й інш. **Ціна на скорий продаж.**
211 N. Walnut St. E. Orange, N.J.
ORange 4-0632

ПРОДАЖ АБО ВИНАЙМ.
Astoria — Income R. E.
Порожній 3 поверх. будинок з крамницею 25x65 — готове до зайняття, свіжо відновлене — передтим була таверна. Добре положення на бизнес. 3 апарт. потребують направи. Площа 25x128. Близ. шкіл, комунікацій й інш. **Ціна на скорий продаж.** Кличте:: AS 4-9731 — AS 4-0100 Central Islip 4-8861. Box 84 — RFD #1 — Central Islip, N. Y.

На продаж копальня золота!
Ridgewood—Bklyn. — Пів умебльований будинок, відновлений в 1947 р. всюди кахлі, олив. огрівання. Річний дохід $8,000 — видатки $2,800. Ціна $30,000, готівки $15,000. Умовини. Згол. до власника на місці. 34 Cedar St. Brooklyn, або телеф.: **GL 3-7474** або **GL 2-9841.**

3-РОДИН. ДІМ — OZONE PARK
Наріжний дім з цегли, велика порожна крамниця і викінчений підвал, 2 гаражі, кожний апарт. 4 кімнат; олив. огрівання, річний прихід $2,230. Ціна $19,900. Побажані оферти.
IRENE N. CAVALLARO, Bkr.
105-13 Liberty Ave., Ozone Park, Long Island **VI 3-6275**

5-АКРІВ КУРЯЧА ФАРМА
2-повер. відновлений дім, 7 кімнат, 2 лазнички, гаряча вода, олив. огрівання, вживати як 2 апарт; чудова тінь дерев, місткість на 3,000 курей, ввесь виряд металевий, 1000 нових курей; можна купити разом з фармою; 3½ мл. від Vineland, шкіл, автобус біля дверей. Надається для особи або спілки, що бажають розвинути бизнес. Ціна $20,000. Мортгедж за згодою. Michael J. Westog, East Chestnut Ave., Vineland, N. J.
Phone: **Vineland 7-4227**

НА ПРОДАЖ 8-кімн. дім, лазничка і закрита веранда велике віддашся з підлогами; положений на малій фармі; що продасться з одним або більше акрами землі:
Elizabeth Street, R. D. #1
Bound Brook, N. J.

JAMESBURG, N. J.
7 акрів землі, 6-родин. умебльований дім, всі удосконалення, гараж, електрика, близько моря. Ціна $8,750.
Зголошуватись:
C. FALLETTA
1846 Benson Ave., Brooklyn, N. Y.

100-АКРОВА ФАРМА, гарно положена при Delaware River в Sussex County, N.J. Мод. молочні фарм. будинки з 9-кімн. домом, всі удоск. Власник є більш зацікавлений дістати доброго арендаря, як у висоті аренд. заплати. Заінт. тільки в першокласрефер. можуть зголошуватися: Rex B. Altschuler, 210 Main Street, Hackensack, New Jersey.

КОЛИ СТРАЖДАЄТЕ ВІД НЕВРАЛЬГІЧНИХ БОЛІВ ТО НЕ ЗАБУДЬТЕ ЦЕ ПРОЧИТАТИ

Кожний суглоб і кожний мускул може стати джерелом болісних страждань. Ноги, коліна руки, лікті, крижі, шия й пальці — коли вони болять, спричиняють дошкульні муки, про які тільки ви, що страждаєте можете знати. Але ось добра новина для вас у повідомленні тих, що вже пробували ANTRO formula для полегші в невральгічних болях.

Багато з тих, що думали, що вже ніколи не будуть сміятися радісно повідомляють, що їхні болі зникли після першої кількох доз цих чудових ліків. Тож нащо непотрібно страждати, коли й ви можете дістати допомогу. Виповніть цю вирізку до **KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y.,** а тоді дістанете на пакунки цього чудового ліку ANTRO FORMULA (звичайна ціна $6.00) відворотною поштою. Читачі цієї газети мають заплатити поштареві тільки $5.00 (крім поштової оплати C.O.D.). Але спішіть покн ANTRO ще можна набути.

Ім'я ____________
Адреса ____________
Місто ____________ Стейт ____

MISCELLANEOUS

ПРАВДИВА КРАЙОВА КОВБАСА
СЛІДКУЙТЕ ЗА НАЗВАМИ.
ІМПОРТОВАНА ПОЛЬ. ШИНКА в пушці. Всі розміри. КРАКІВСЬКА КОВБАСА. ПАПРИКОВАНА СОЛОНИНА. Наша власна. — ВУДЖЕНА ШИНКА. ПЕЧЕНІ ІНДИКИ. Замовляйте вчасно свіжі або вуджені.
EDDIE'S QUALITY MARKET
1308 Bound Brook Rd. Middlesex, N. J.
DELIVERY SERVICE Phone ELliot 6-4230

Зробіть собі ВЛАСНУ РОБІТНЮ ДОРОГОЦІННИХ ПРИКРАС ДЛЯ КОРИСТІ І ПРИЄМНОСТИ!
Робіть чудові брошки зі штучних самоцвітів, кульчики, браслети, перстені для прибутку, для себе, для вашої церкви, братських сусп. організацій. Не потрібно складних приладів. Пішліть $1.00 по спеціальні інструкції вживання інструментів. Вартість передпродажі до $2.50.
NU-TREND JEWELRY, Inc.
281 Fairmont Ave., Jersey City
Just East of Bergen Ave.
Прийдіть за каталогом. Щоденно: 10-6.
Відкрито в п'ятницю до 8 P.M.

REAL ESTATE

OL. 8-0578
USED LUMBER
We deliver
3" flooring $30 per M, sheathing Dressed 2x4—6-8-10-12 flush doors Timber, steel, brick, plumbing supplies
C. B. WRECKING
New York blvd., cor. 115 Ave. Jamaica, N.Y.

LAKE RONKONKOMA і окол. Будуйте на Вашій площі доми — 4½ кімнат, комплет, олив. огрівання. Подвійна будова, $5,700. Без завдатку.
EILERTSEN COPENHAGEN HOTEL
Ronkonkoma 9-9385; 9-8574

BARGAIN — 10 FAM. BRONX
Мармурові сходи, автомат. паросве огрівання. Річний рент $4,900, оподаткування $20,000. Продасться тільки за 4-разовий рент. Власник: Scheidig, 465 E. 136th St., Bronx, N. Y.
LUdlow 5-7965

KEW GARDENS — $25,000
Чинш даром, 2-родин. дім на засадженій площі 100x127, дуже високе положення і гарний вид на Central Parkway. Околиця села, кілька кроків до всього, 10 хвил. до підземки IND, 20 хвил. до Ню Йорку, гараж на 2 авта, оливне огрівання, дохід $960, з 1 з 5 кімн. апартаментом, 2 соняшні веранди і одна "sun deck".
Власник Boulevard 3-7197

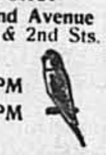
Вступайте в члени У Н СОЮЗ!

ОСЯГНІТЬ фінансову незалежність.
Приступіть до свого просперуючого бизнесу. Пишіть за інформаціями ціни і висоти прибутку цього приємного бизнесу.
ANDES CHINCHILLA SALES
194 Route 17 — Paramus, N. J.
— ORadell 8-6000

HENRY Flushing 9-8563
WEYDIG & SON INC.
FUNERAL HOME
Charles Weydig, Lic. Mgr.
13-39 122nd ST. COLLEGE POINT, N.Y.

COMPLETE LINE of TROPICAL FISH, BIRDS, ACCESSORIES FISH & CHEEPS PET SHOP
22 — 2nd Avenue
Bet. 1st & 2nd Sts.

Open Daily 10 AM—9 PM
Sundays 11 AM—6 PM
GRamercy 5-6450

MEET ME AT THE BOWLMOR WHERE UKRAINIANS & THEIR FRIENDS BOWL
44 Alleys — Bar — Restaurant
110 University Place, New York
(Bet. 12th & 13th Sts.)
AL 5-8188 - or - **WA 9-9770**

WIESNER BROS. INC.
Спеціаліст похоронних нагробників.
Свіжі таті цвіти, дерева, кущі з нашого власного Green House.
2402 Victory Blvd., Staten Island
Nr. Bayonne — Elizabeth Bridges
GIBRALTAR 2-5141

ШЕНШИЛІ
ФУТРО МАНБУТНОСТИ!!!
Плекайте для прибутку. В пивниці або в зайвій кімнаті. Схрещені — першоякісні звірята. Спеціальний вибір. Пишіть або кличте:
JAMAICA HILL CHINCHILLAS
1509-03 84th Drive, Jamaica, L. I.
RE. 9-2705

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

MISCELLANEOUS

ШЕНШИЛІ
2 плідні пари NCBA. Реєстрованіі — першої якости. Знаменита нагода розпочати родилю цих звірят. Поміркована ціна.
(N.J.) MAdison 6-3355
або писати:
Box 42, Chatham, N. J.

ШЕНШИЛІ
Продаж зі стратою.
3 чудові виплекані пари. Всі поліпшені сертифіковані породи. 1 рік гарантії. Тільки $1.500.
M. SANTO
28 Woodbine Ave., Plainfield, N.J.
PL. 5-2099

За повною й особистою обслугою
кличте
JOHN J. FOX & SONS, Inc.
FUNERAL DIRECTORS SINCE 1893
1908 Bathgate Ave. (near Tremont) Bronx, N. Y.
203 E. 201 St. (near Grand Concourse) Bronx, N. Y.
CY 4-1122 SE 3-9114
Вже більше 60 років ми солідно й з особливою увагою обслуговуємо багато католицьких родин у великому Ню Йорку. Оплата за повний, величавий і гідний похорон від $185.00.
JOHN J. FOX JR., — директор

Adolf SCHRAGER
FURNITURES — МЕБЛІ
MR. SCHRAGER ОСОБИСТО ПОЛАГОДЖУЄ ВСІ ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ.
Прийдіть й огляньте меблі на замовлення, щоб самим переконатися про їх вартість.
Великий вибір поодиноких і подвійних ліжок, меблів до вітальні, їдальні. Складані меблі, образи й інші хатні влаштування.
Якщо Ви хочете добрі й чудові меблі, Ви можете їх дістати в Schrager.
1647 SECOND AVE., N.Y.C.
Between 85th and 86th Sts., Tel. RE. 7-2850

RESTAURANTS

KRUCKER'S RESTAURANT & GROVE
Спеціяльність в CLAMBAKES • OUTINGS • DINNERS.
Спеціяльні ціни для прогульковців в якінебудь дні тижня. Всі різнородні напитки.
Hollow Road, LADENTOWN, N. Y.
Тільки 38 миль від Ню Йорку Tel.: HAverstraw 9-9732

HOLBROOK HOTEL
Передтим знаний як Sunrise Farm Hotel. Одна станція до Ronkonkoma.
Давновідоме місце на
BUS-PARTIES • DINNER PARTIES • PICKNICKS
Дальші інформації письменно або телеф.
Теперішній властитель: **Albert Huber.**
HOLBROOK HOTEL, Holbrook, L.I. • Tel.: Ronkonkoma 8535

ALFRED J. WEISE'S
THE MANSION
54 LINCOLN AVENUE
(1 Block v. Merrick Rd.)
ROCKVILLE CENTRE, L.I.
Найкраща німецька кухня — Cocktail Lounge.
ВЕСІЛЛЯ • БЕНКЕТИ • ГОТЕЛЬ - ПРИМІЩЕННЯ.
Telephone: ROckville Centre 6-9662

John Ton's
WANTAGH ANNEX
WANTAGH AVENUE, WANTAGH, L. I.
Улюблена ціль прогулки на Лонг Айленд.
Німецька кухня, печеня на дико, дріб, "Sea Food," — наша спеціяльність. Добрі вина й пиво.
Влаштовуємо бенкети • весілля • прогулькові прийняття.
Tel.: WAntagh 2-4861

TWO GUITARS
244 E. 14th St. New York City
OR. 3-5335
Приємна атмосфера, першорядна кухня, українська і модерна музика до танців.
ПРОГРАМА ЩОВЕЧОРА
о год. 9 і 12.

HENNY'S
New Springville
2187 Richmond Ave., Staten Island
Near Rockland Ave.
Special Steak Platter $1.50
Served Daily
Visit Our Redecorated
DINING ROOM
Excellent for Picnics, Banquests etc. Call **GI 2-9799.**

ALLIANCE CLUB
GALA WEEKEND SHOW
• Talent Nite Every Friday •
CARMEN RIOS TRIO
2 оркестри — нічні дансинґи.
78-80 St. Marks Pl. N. Y. C.
(8th St. and 1st Ave.)
GR. 7-9765

EASTER GREETINGS

ВЕСЕЛИХ ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ!
Всім нашим приятелям і покупцям.
LOUIS KRALICEK
Наша спеціяльність смачні тісточка з битою сметаною і торти.
Попробуйте!
1379 York Avenue New York City
TR 9-7274

SUMMER RENTALS

Northport — Crab-Meadow Beach
2 & 3 Rm. Furn. Apts.
1-4 Rm. Bungalow
Private Beach — Excellent fishing — Bathing — Boating. All summer facilities facing Beach. Low Rates Season — or Month. Write
J. WALTER
94-02 76th St., Woodhaven, L. I.
MI. 2-4612

Sea Cliff, L. I. — Винайм на літо. Червень - липень - серпень - вересень. Дім поза домом. 2-повер. дім, близ. пляжі й інш. Північне побережжя. 28 миль NYC. Чудовий город, 4 спальні, вітальня, мист. студіо, 2 кухні, 2 лазнички. — **GL 4-6585.**

WEST MILFORD, N. J.
Околиця Pine Cliff Lake
ВИНАЙМ НА ЛІТО:
2 бунгала, всі модерні удосконалення, плавання, лодкування, ловля риб на приват. озері. Чудове, спокійне окруження. Дітям раді. Щоденно кличте:
EVergreen 5-2929
в суботу і неділю:
West Milford 4-9697

Business Opportunity

Boarding House — Catskills, N. Y. 8-кімнат, другий дім 3-кімнатний і малий дім однокімнатний. Гаряча і холодна вода, 70 акрів з оночевими деревами. Власник не може вдержати. $15,000. Кличте **Sunset 5-2319** або пишіть Swedberg, 2874 Michaels Road, Wantagh, L. I.

BUSINESS OPPORTUNITY

НА ПРОДАЖ М'ЯСАРНЯ
Ри 1-й Евеню на долині міста Ню Йорку. Українська дільниця. Ціна $2.700. Голоситись:
WILLIAM CHUPA
13 St. Mark's Pl., New York City.
OR 4-5340

ДУДОВИЙ ВКЛАД ГРОША. General Country Store—Suffolk Co. on L. I. Sound. 1 блок від приглані. Гросерня, м'ясо, забавки, арбі, і різнородний товар. Вилад. Вільний склеп з 3-кімн. апарт. Гараж на 2 авта. Посілість 10x150. Бизнес або посілість. Кличте: Room #3, 42 — 3rd Ave., Mineola, L. I.—Ködeno GA. 7-4572 W. Kends — Eve's. Port Jefferson 0424.

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ — Beer Distributors License разом з розрібним продажем з дому до дому. Знаменита дорога для розвиваючого бизнесу. Ціна $17,000. ...

CENTRAL STATE REALTY CO.
17 Elm Avenue, Rahway, N. J.
Rahway 7-8700

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"!

Продаж ясць і курей, при торговельній дорозі, дім з 6 кімнатами, гараж на 2 авта, 2 інші будинки, фармерське авто „Віллис", 4 гнібові холодільні, посілість на 200x100 цілком виріблена. Ціна $17,000.
JOHN GROSSMANN
95 E. Main St., Babylon 6-0077
Eves., Babylon 6-2388-W

ТАВЕРНА І ЗАЛЯ на **БЕНКЕТИ** — Таверна, дайненг Hoboken. Новий виряд, холодильник, дієнно чудова. Торгівельне влаштування, бизнес. Вел. зала, сцена, голоснику. З повним виряд кухня, обслуга на 150 осіб, обіди, весілля, танки. Вара окремий вхід. Ідеальне положення. Готівка і мортгедж. Доброї винайм. **HOboken 3-1199**

SUSSSEX COUNTY
ТАВЕРНА Й ПОСІЛІСТЬ.
Рухливий гайвей, акер землі мешканева дільниця. Гаряча вода, олив. огрівання. Всі удосконалення.
BLUE TOP TAVERN
RD #3, Sussex, N.J. SU. 7-3179

ЗНАНИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ЮВЕЛІРНИЙ МАГАЗИН
Kars Jewelers
Властитель ОЛЕКСАНДЕР БРАНДТ
218 E. 14th St. поруч з кінотеатром Jefferson)
NEW YORK 3, N. Y. Tel. GRamercy 3-5375
Годинники найкращих європейських і швайцарських марок.
ПРЕДСТАВНИЦТВО ГОДИННИКІВ:
OMEGA — LONGINES — DOXA — CYMA:
ОКРІМ ТОГО НА СКЛАДІ є PAUL BUHRE, TISSOT й інші.
НАПРАВА НАЙСКЛАДНІШИХ ГОДИННИКІВ.
МАЄМО ІМПОРТОВАНІ З ШВАЙЦАРІЇ ЧАСТИНИ.
ТАКОЖ ВИКОНУЄМО УСІ НАПРАВКИ ГОДИННИКІВ.
Всі направи провіряються на electronic watch master mach.
ПИСЕМНА ГАРАНТІЯ НА 1 РІК.
НАПРАВА, ПЕРЕРІБКА І ЗАМОВЛЕННЯ
на ювелірні вироби зі золота, платини й срібла.
НА СКЛАДІ Є У ВЕЛИЧЕЗНОМУ ВИБОРІ:
брилянтові перстені, ковтки, браслети, ланцюжки, хрестики. Шлюбні перстені з червоного золота на 14—18 каратів, 14 каратові ручної роботи тризуби.
НИЗЬКІ ЦІНИ.
Слухайте нашу радіопередачу в неділі від 8 до 9 ранку. У вівторок від 6 до 7 веч. Передачі F.M.-92,3 мегациклів. В суботи від 1 до 2 дня на станції WHOM 1480 кс.
Розмовляємо по-українському.
Бажаючим, усі товари продаються на сплату до 18 місяців. Звертайтесь до п. Олександра БРАНДТА.
Всю працю виконуємо в нашій робітні на місці.

КУРСИ—НАУКА

Ще приймається учасників на авдит. курс ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ і ЧИТАННЯ ТЕХНІЧНИХ ПЛЯНІВ
Для затруд. в ночі консульт. або заочне навчання. Зголошуватися в п. В. Тучак, Іншуранс і ріел естейт, 115 Аве. А (7-8 Ст.).
Eng. K. CERKEWYCH,
350 Grove St., Jersey City, N. J.
Tel.: DE. 2-0741

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК
Справжня европейська фарба в порошку зі старого краю
Десять (10) красок: червона ясна, цінкова, фіолетова, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 10 красок $2.50. Віск пчільний 20 ц. Кістка до писання 25 ц. Пересилка 10 центів.
• **ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ „Христос Воскрес" в формі книжечок з віршами; ціна за дозин $1.00, 50 карток $3.75, 100 карток $6.00.**
• **КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ** на недомагання жолудка, 75 ц. пачка.
• **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ** на впертий кашель. Пачка коштує 75 ц. Красвий шафран 25 центів.
Замовлення на C.O.D. не приймаємо.
UKRAINIAN BAZAAR
170 East 4th Street
New York 9, N. Y.

ЖОДНА КУЛЬТУРНА ЛЮДИНА НЕ МОЖЕ ОБИТИСЬ БЕЗ РІДНОГО ЩОДЕННИКА

ЧИ РОБИТЕ ПОДРУЖНІ ПЛЯНИ?
Цей гарний готель спеціялізується у виготовленні весіль та інших суспільних нагод.
Величава заля
Вигідні фотелі
Смачне меню
Досвідчена обслуга звертає увагу на кожні подробиці.
Phone Banquet Dept. EL. 5-7300
BEEKMAN TOWER HOTEL
A smart convenient location in exclusive Beekman Hill section.
49th ST. and 1st AVE., N.Y.C.

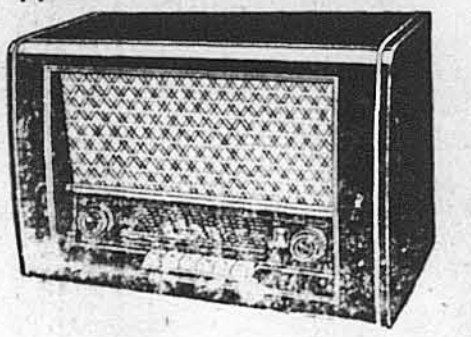
ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх Обслуга чесна і найкраща
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦІ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ПРИБУВ ТРАНСПОРТ КОРОТКОХВИЛЕВИХ A. M. і F. M. РАДІО-АПАРАТІВ НАЙНОВІШИХ МОДЕЛІВ НА РІК 1954/55
ЦЕЙ АПАРАТ БУДЕ НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА СВЯТА!

SABA-VILLINGEN W 4, $144.00

САБА — Віллінґен — це „супер-радіоапарат" з 9 плюс 6 обводами і регуляцією клявішами, у прегарній скриньці з дорогоцінного дерева, з формою і блискучою політурою. Особливо треба підкреслити вибір на ультра-коротких хвилях і додатковим ступнем високої фреквенції і радіодетектором, що відповідає найновішому станові радіотехніки. Далі — є там вбудована антена. Очевидно, є там місце на сітку антену для ультра-коротких хвиль, як також уземіння. 6-частинна клявіатура уможливлює вигідне охоплювання цілого засягу. І ще що може цікавити Вас: дуже прецизне і легке наставлювання скалі; місце для включення патефону і додаткового гучномовця, „магічне око", відокремлене модулювання і регулювання високих і низьких тонів, 20 цм концертовий магнетний гучномовець.

Дальші дані: Змінний струм, 8 ламп з 12 функціями. Засяг хвиль: ультра-короткі, короткі, середні і довгі. 6 частинна клявіатура. Вирівнювання засягу хвиль. Регуляція звуків відповідно до слуху. 50 ватів. Чудово викладена скринька з дорогоцінного дерева ширини 550 мм, висоти 349 мм і глибини 263 мм.

Universal Watch & Radio Co.
201 EAST 14th STREET, NEW YORK CITY, N. Y.
Tel.: GR. 3-2420
Властитель: П. ПІКЕНС

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ВЕСНЯНИХ КАПЕЛЮХІВ НА ВЕЛИКДЕНЬ!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню.)

Маємо на складі найбільший вибір фільцових КАПЕЛЮХІВ власного виробу, найкращої якости в найновіших фасонах і кольорах. — У нас куплені капелюхи приймаємо до переробки.
Пригадуємо, що маємо відділ Мужеської Галянтерії, а саме першої якости сорочки знаної марки **"JAYSON"**, дощевики, светери з імпортованої вовни парасолі й інш.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.
Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, (станція WHOM).
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст 8. вул. Bet. 2—3 Ave.) NEW YORK, N. Y.